

Καινοτόμες Πρακτικές Βιοτουρισμού Νέες Διαστάσεις Ανάπτυξης Πρέσπα – Κορυτσά

5–7 Οκτωβρίου 2013
Θεματικό Κέντρο Πύλης, Πρέσπα

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το Ευρωπαϊκό έργο «Καινοτόμες Πρακτικές στον Βιοτουρισμό» στα πλαίσια μιας συντονισμένης προσπάθειας ενίσχυσης των δεσμών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Αλβανία πραγματοποίησε διήμερο διεθνές συνέδριο στην περιοχή της Πρέσπας από 5 έως 7 Οκτωβρίου 2013. Σκοπός του συνεδρίου ήταν η διεύρυνση της συνεργασίας των δύο χωρών με κοινές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στον τομέα του τουρισμού για την υποστήριξη των απομακρυσμένων τοπικών κοινωνιών της Πρέσπας και της Κορυτσάς. Το εγχείρημα αποτέλεσε καθοριστικής σημασίας βήμα για την διαμόρφωση ενός κοινού τουριστικού προϊόντος προστιθέμενης αξίας, την δημιουργία δομών συνεργασίας, και την προώθηση των αρχών του βιοτουρισμού.

Μέσα από καινοτόμες πρακτικές στον βιοτουρισμό – τουρισμός που σέβεται τον βίο, τον πολιτισμό και το περιβάλλον – οι δύο χώρες στέλνουν κοινό μήνυμα για την διαφύλαξη των διαχρονικών αξιών του αγαθού του βίου και τις νέες προοπτικές ανάπτυξης. Συντονιστής εταίρος της Κοινοπραξίας είναι η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής (BIO) με εταίρους τους: Οργανισμός Βιολόγων Αλβανίας (ALB), Ερύμανθος (GR), Πολιτιστικό Τρίγωνο Πρεσπών-CTP (GR), Περιφερειακό Συμβούλιο της Κορυτσάς (ALB).

Σάββατο, 5 Οκτωβρίου 2013

Έναρξη Συνεδρίου, Χαιρετισμοί & Εγκαίνια της Έκθεσης «Πολιτισμός της Φλώρινας και της Κορυτσάς»

Κατά την επίσημη τελετή έναρξης του συνεδρίου απηύθυναν χαιρετισμούς οι: Καθ. **Αγνή Βλαβιανού Αρβανίτη**, Πρόεδρος και Ιδρύτρια της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής – **Ιωάννης Πεδιώτης**, Γενικός Πρόξενος της Ελλάδος στην Κορυτσά – **Dashnor Dervishi**, Πρέσβης της Αλβανίας στην Ελλάδα – **Γιάννης Καζόγλου**, Εκπρόσωπος του Δημάρχου Πρεσπών, **Γιάννης Μπουτάρης**, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης – **Ευθύμιος Μπάκας**, Οικονομολόγος, τ. Γεν. Γραμματέας Δια Βίου Μάθησης – **Gabriela Scheiner**, Διευθύντρια του Πολιτιστικού Τριγώνου Πρεσπών – **Παναγιώτης Κολιομιχάλης**, Ιατρός, Διευθυντής Πανεπιστημιακής Κλινικής Ιπποκράτειου Νοσοκομείου.

Η **κα. Βλαβιανού Αρβανίτη** υπογράμμισε ότι το έργο ενσαρκώνει την αξία του βιοτουρισμού, ενισχύοντας την διασυνοριακή συνεργασία και διατηρώντας το αγαθό του βίου στον πλανήτη. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στην βίο ως το πολυτιμότερο αγαθό στον πλανήτη μας που μας ενώνει και απειλείται. Ο βιοτουρισμός συνδυάζει

όλες τις διαστάσεις της προστασίας του περιβάλλοντος και της οικονομικής ανάπτυξης. Αν σκεφτούμε μια κοινωνία με πυρήνα την προστασία του περιβάλλοντος και τη χαρά ότι κατέχουμε το αγαθό του βίου σε κάθε άξονα, χωρίς στεγανά και διαχωριστικές γραμμές, τότε θα αντιληφθούμε ότι έχουμε μια κοινή ευθύνη. Οι διαφορετικότητα – στη γλώσσα, στην κουλτούρα, στον πολιτισμό – είναι ο πλούτος της ανθρωπότητας. Ο βιοτουρισμός μας βοηθάει να εκτιμήσουμε αυτή την διαφορετικότητα και να πορευθούμε δημιουργικά προς το μέλλον.

Ο **κ. Πεδιώτης** τόνισε ότι ο πλούτος του περιβάλλοντος μπορεί να αποτελέσει ένα αναγνωρίσιμο τουριστικό προϊόν και χαρακτήρισε το έργο συνεργασία-ορόσημο για την ευρύτερη περιοχή με εποικοδομητικά αποτελέσματα συνέργειας και γειτνίασης, ενώ ο **κ. Dervishi** συνεχάρη ιδιαίτερα την Διεθνή Οργάνωση Βιοπολιτικής για την διεθνή δράση της, καθώς και για την πρωτοβουλία να φέρει κοντά ειδικούς από τον χώρο του περιβάλλοντος και του τουρισμού, καθώς και από την τοπική αυτοδιοίκηση, σε μια προσπάθεια να ενισχυθεί η συνεργασία και ο βιοτουρισμός στην διασυνοριακή περιοχή. Τόνισε την μεγάλη σημασία που δίνει η κυβέρνηση της Αλβανίας στα θέματα περιβάλλοντος, καθώς και στην καλή συνεργασία με τις γείτονες χώρες ως σημαντική επένδυση για τις μελλοντικές γενιές.

Στη συνέχεια, ο **κ. Μπουτάρης** αναφέρθηκε στην ωφέλιμη για τον τουρισμό παρουσία της περιβαλλοντικής εταιρείας «Αρκτούρος» στην περιοχή του Νυμφαίου καθώς και τις διπλωματικές σχέσεις σε επίπεδο περιφερειών και πόλεων που ενισχύουν τους δεσμούς γειτνίασης. Ο **κ Μπάκας** τόνισε τον ρόλο της ατομικής προσπάθειας σε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και εστίασε στην αξία πανβαλκανικής συνεργασίας για την ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, ενώ ο **κ. Καζόγλου** αναφέρθηκε στον βιοτουρισμό ως μια προσπάθεια προώθησης ήπιων μορφών τουρισμού. Η **κ. Scheiner**, ευχαριστώντας τους προσκεκλημένους για την παρουσία τους στο συνέδριο και στον τόπο, τόνισε ότι πλέον τέθηκαν οι βάσεις, έγινε η αρχή για μια τοπική κοινωνία πιο κοντά στον τουρισμό με συνεχή δράση και ανάπτυξη οριζόντιων και κάθετων συνεργασιών.

Τέλος, ο **κ. Κολιομιχάλης** εστίασε στην αξία της κοινής διασυνοριακής κουλτούρας και στην αγάπη μεταξύ των λαών, δίνοντας το έναυσμα για την έκθεση με θέμα «Πολιτισμός της Φλώρινας και της Κορυτσάς» που έλαβε χώρα στα πλαίσια του Συνεδρίου. Τόνισε επίσης την ανάγκη να ενισχυθούν οι δεσμοί φιλίας και συνεργασίας στην διασυνοριακή περιοχή προτείνοντας την εγκαθίδρυση ατμοποιοϊκής σύνδεσης και άλλων συγκοινωνιακών μέσων για την αναβίωση της ανεμπόδιστης διακίνησης ταξιδιωτών και εμπορευμάτων και την τόνωση των οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων στην διασυνοριακή περιοχή.

Κυριακή, 6 Οκτωβρίου 2013

Με την θεματική ενότητα **Βιοτουρισμός** και συντονίστρια την Καθ. **Αγνή Βλαβιανού Αρβανίτη**, Πρόεδρο και Ιδρύτρια της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής, ξεκίνησαν οι εργασίες της δεύτερης μέρας του Συνεδρίου.

Βιοτουρισμός και τοπική αυτοδιοίκηση

Ο **Γιάννης Καζόγλου**, εκ μέρους του Δημάρχου Πρεσπών, υπογράμμισε την σημασία του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη της Πρέσπας, έναν τόπο με μοναδικά πολιτισμικά και φυσικά χαρακτηριστικά. Αναφέρθηκε στην διοργάνωση εκδηλώσεων

στην Πρέσπα με σκοπό την προώθηση της ήπιας τουριστικής δραστηριότητας, καθώς και στην συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ακόμη δύο Ευρωπαϊκά έργα Interreg και στις τοπικές διοργανώσεις που αποτελούν πόλο τουριστικής έλξης.

Στην συνέχεια, ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, **Γιάννης Μπουτάρης**, αναφέρθηκε στην τεράστια σημασία της «διπλωματίας των πόλεων» ως όχημα για την βελτίωση των διακρατικών σχέσεων, κάνοντας λόγο και για τα εγκαίνια του Πάρκου Δυρραχίου, πόλη η οποία αδελφοποιήθηκε πρόσφατα με την Θεσσαλονίκη. Επίσης, εστίασε στην μεγάλη σημασία της συμμετοχής επαγγελματιών σε πρωτοβουλίες σαν κι αυτή για την ευρύτερη ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών. «Η κρίση είναι παγκόσμια», τόνισε. «Ειδικά στην Πρέσπα θα ήταν σημαντικό να γινόταν τριεθνής συνεργασία, και μηνύματα σαν το σημερινό μας βοηθούν να αντιμετωπίσουμε την ζωή μας με διαφορετικό τρόπο.»

Η ζωή και η διατήρησή της

Ο **Αθανάσιος Καραμέρης**, Καθηγητής στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναφέρθηκε στα δάση και τον οικοτουρισμό ως βασικά συστατικά του βιοτουρισμού. Μίλησε για τις αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού στην βιοποικιλότητα με στοιχεία από τον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο και τόνισε τις κοινωνικές, παραγωγικές και περιβαλλοντικές λειτουργίες των δασών. Αναγνωρίζοντας τις ευαίωνες προοπτικές συνεργασίας Ελλάδας–Αλβανίας σε θέματα βιοτουρισμού και με μια απaráμιλλη φυσική και πολιτισμική κληρονομιά που εκτείνεται και στα δύο κράτη, τόνισε την παγκόσμια σημασία του βιοτουρισμού ως κοινή βάση για την συνεργασία των λαών: σεβασμός της ζωής και προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτισμικού πλούτου.

Ο **Δημήτρης Μιχαηλίδης**, δημοσιογράφος και συνεργάτης του ιστοτόπου Agroama, επεσήμανε ότι «ζωή», που είναι το πρώτο συνθετικό του βιοτουρισμού, σημαίνει ισορροπία, ενώ η ανισορροπία οδηγεί στο θάνατο το σύστημα που την φιλοξένει. Επίσης η ζωή και η ανανέωση της προϋποθέτει αυθεντικότητα, καθόσον κάθε υβριδική μορφή είναι καλή για συγκεκριμένο χρόνο και σκοπό, άλλα δεν βοηθά στην διαίωνιση του συγκεκριμένου οικοσυστήματος. Κάθε σύστημα λειτουργεί επιτυχώς και ανταποκρίνεται όταν τα επιμέρους τμήματά του συνεργάζονται αποτελεσματικά. Καθοριστικό επομένως για την ζωή και την διατήρησή της και στις Πρέσπες θα πρέπει να είναι η συνεργασία όλων των τοπικών παραγόντων με ισορροπία.

Ο **Kliti Kallamata**, Αρχιτέκτων και Πρόεδρος του Ιδρύματος Past for Future της Αλβανίας, μίλησε για την θεμελιώδη σημασία της πολιτισμικής κληρονομιάς στην ανάπτυξη του βιοτουρισμού στην περιοχή της Κορυτσάς. Την εισήγησή του συνοδεύσε πλούσιο φωτογραφικό υλικό από ανακαινίσεις και εργασίες συντήρησης μοναδικών ιστορικών και εκκλησιαστικών μνημείων στην ευρύτερη περιοχή της Κορυτσάς.

«Άμεσα οφελούμενοι της βιοτουριστικής ανάπτυξης είναι οι ίδιοι οι κάτοικοι της Πρέσπας, αρχής γενομένης από αυτούς που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα, στην κτηνοτροφία, στην αλιεία και στον τουρισμό, με μεγάλη συμμετοχή και του χώρου της εστίασης που φυσιολογικά καταλήγει ο κάθε επισκέπτης.» Αυτά επισήμανε ο **Θοδωρής Σδρούλιας**, Δημοσιογράφος και Πρεσβευτής Δικτύου

Ευρωπαϊκών Βιολογικών Πόλεων, ο οποίος τόνισε επίσης και την αξία του βιοπολιτισμού, μιας προσπάθειας που προβάλλει τις καλές πρακτικές σε πολλαπλά επίπεδα και αντιπροσωπεύει αυτό που με μια λέξη λέμε «αυτή είναι η γη μας».

Ο **Σωτήρης Βόσδου**, Πολιτικός Μηχανικός στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, αναφερόμενος στους τομείς δραστηριοτήτων της Πρέσπης τόνισε ότι ουσιαστικά η γεωργία και η κτηνοτροφία είναι οι δύο βασικοί άξονες απασχόλησης των κατοίκων, σε συνδυασμό βέβαια και με την αλιεία. Στον τομέα του βιοτουρισμού αξίζει να γνωρίζουμε πως σήμερα στις Πρέσπες, πάνω από 25 άτομα δραστηριοποιούνται τουριστικά και πρέπει να προβάλουμε τους λόγους για τους οποίους αξίζει να έρθει κάποιος στην Πρέσπα, ποιες επιλογές έχει και τι προϋποθέσεις υπάρχουν για την ανάπτυξη του βιοτουρισμού.

Την ενότητα **Τουρισμός και διασυνοριακή συνεργασία** συντόνισαν ο **Ευθύμιος Μπάκας**, τ. Γενικός Γραμματέας Δια Βίου Μάθησης, και η **Entela Pinguli**, Διευθύντρια του Οργανισμού Βιολόγων Αλβανίας.

Ο **κ. Μπάκας** σημείωσε ότι οι λίμνες των Πρεσπών αποτελούν βάση που θα στηρίξει τον βιοτουρισμό. Ανέφερε επίσης ότι για να μπορέσουν να είναι επιτυχημένες οι προσπάθειες ανάπτυξης, πρέπει να υπάρχει οργάνωση στην μεγάλη αρένα, καθώς και ανάπτυξη μονάδων σε αντικείμενα και κλάδους που μπορούν να σταθούν διεθνώς. «Γιατί ανάπτυξη μέσω του βιοτουρισμού; Αυτός ο πλούτος του περιβάλλοντος μπορεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο τουριστικό προϊόν. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα είναι ένα ψηφιδωτό από πολλά επιμέρους προϊόντα τα οποία μπορούν να στηρίξουν τον βιοτουρισμό. Υπάρχουν οι ιδέες, τί λείπει; Κυρίως ο προγραμματισμός και η συνεργασιμότητα σε επίπεδο βάσης. Χρειαζόμαστε αλλαγή νοοτροπίας και πρωτοβουλίες πολιτών, καθώς και έξυπνη επικοινωνία όπου όλοι μαζί θα συνεργάζονται σε ένα πρωτοπόρο προϊόν».

Η **κ. Pinguli** παρουσίασε τα αποτελέσματα από τις ενέργειες του έργου στην Αλβανία, όπου με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η τοπική εκδήλωση στην Κουρτσά για την υπογραφή του Συμφώνου Συνεργασίας για τον Βιοτουρισμό. Αναφέρθηκε στην ενεργό συμμετοχή των τοπικών παραγόντων, οι οποίοι με πολύ ενδιαφέρον έχουν παρακολουθήσει την εξέλιξη του προγράμματος. Εξέφρασε επίσης την μεγάλη αισιοδοξία της για την μακροπρόθεσμη επιτυχία του προγράμματος και του τοπικού δικτύου ανάδειξης του βιοτουρισμού που δημιουργήθηκε μέσα από αυτό.

Βιοτουρισμός και τοπική κοινωνία

Ο **Βασίλης Τακτικός**, Συντονιστής του Πανελλήνιου Παρατηρητηρίου Οργανώσεων Κοινωνίας Πολιτών, αναφέρθηκε στον στρατηγικό σχεδιασμό του μάρκετινγκ για τον βιοτουρισμό σε περιοχές όπως ο Δήμος Πρέσπας και η Περιφέρεια Κορυτσάς, όπου η τουριστική ανάπτυξη δεν μπορεί να στηριχθεί στα μεγάλα γραφεία τουρισμού, αλλά στον κοινωνικό και οριζόντιο δικτυακό μάρκετινγκ για τρεις λόγους. Πρώτον, γιατί η τουριστική αγορά είναι μικρή και δεν μπορεί να βιομηχανοποιηθεί. Δεύτερον, γιατί αυτές οι μικρές επιχειρήσεις είναι δύσκολο να συμβάλουν στο διαφημιστικό κόστος δεχόμενες ένα υψηλό κόστος προμήθειας, και τρίτον, γιατί πολλοί από τους μικρούς επαγγελματίες τουρισμού είναι ταυτοχρόνως και γεωργοί, ψαράδες ή κτηνοτρόφοι και αντιμετωπίζουν τον τουρισμό ως συμπληρωματικό εισόδημα.

Η **Ελευθερία Στεργίου**, Εκπρόσωπος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Φασολοπαρωγών Πελεκάνος, τόνισε ότι η περιοχή των Πρεσπών πλεονεκτεί σε άφθονα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα που μπορεί και αξιοποιεί χάρη στην συνεργασία των κατοίκων και στις τεχνικές ανάπτυξης που έχουν προκύψει στις μέρες μας. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα όχι μόνο την καλύτερη προώθηση των τοπικών προϊόντων αλλά και την ποιοτική τους αναβάθμιση με την χρήση ορθών γεωργικών πρακτικών και με την χρήση συστημάτων ποιότητας όπως το Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής που εφαρμόζεται από το 2004 στην καλλιέργεια των Φασολιών των Πρεσπών έως και σήμερα.

Η **Orjeta Gliozheni**, Εκπρόσωπος του Τουριστικού Οργανισμού DMO της Αλβανίας, έκανε μια εμπειρισματομένη παρουσίαση για την αξία της τοπικής συνεργασίας στην ανάπτυξη του βιοτουρισμού. Η σύμπραξη και η συνεργασία ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες είναι απαραίτητες για την βιώσιμη ανάπτυξη. Ένας τουριστικός προορισμός που βασίζεται στη συμβολή της τοπικής κοινωνίας ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση του επισκέπτη με την φύση και με τον τοπικό πολιτισμό. Μία στρατηγική συντονισμού είναι αναγκαία για την αποτελεσματική οργάνωση και προώθηση τουριστικών προορισμών, ενώ οι εμπλεκόμενοι φορείς χρειάζεται να γνωρίζουν καλά τον μεγάλο βαθμό αλληλεξάρτησης μεταξύ τους και με το φυσικό περιβάλλον.

Την άποψη της τοπικής κοινωνίας για τον πανέμορφο τόπο τους εξέφρασε ο **Παναγιώτης Βαλατίδης**, κάτοικος Πρεσπών, μέσα από λίγους στίχους: «Πρέσπα/Ένας υποδειγματικός βιοχώρος/Μία προσομείωση της Εδέμ όπου/Χρόνος, τόπος, έμβια όντα και άνθρωπος συνεργάστηκαν αρμονικά/σε ένα μοντέλο αιώνων/με αποτέλεσμα να απολαμβάνουν έναν ασφαλή και ευτυχισμένο βίο. Το μεγαλειώδες βιβλικό τοπίο/οι αναλογίες των φυσικών στοιχείων που τη συγκροτούν/αλλά και η αγάπη των ανθρώπων της για τον τόπο/κρατούν την κοιλάδα ζωντανή/πλημμυρίζουν τις αισθήσεις και δημιουργούν συναισθήματα για ατομικές πράξεις ανιδιοτέλειας αλλά και συλλογικές αλληλεγγύης.»

Καλές πρακτικές

Ο **Νίκος Μόλβαλης**, Πρόεδρος του Φορέα Τουρισμού Μολύβου, παρουσίασε την καλή πρακτική ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού στην περιοχή του Μολύβου της Μυτιλήνης. Η εισήγησή του, η οποία εστίασε στις διαστάσεις εκείνες που κάνουν έναν τουριστικό προορισμό ιδανικό τόπο για τον ταξιδιώτη που θέλει να συμμετέχει στη ζωή κι όχι απλά να απολαμβάνει έναν τεχνητό παράδεισο, έτυχε ιδιαίτερα θετικής ανταπόκρισης από το κοινό. Έδωσε παραδείγματα εναλλακτικών λύσεων διακοπών που μπορούν να προσφέρουν έναν πλούτο εμπειριών στον επισκέπτη που αναζητά αυθεντικές εμπειρίες πέρα από τον ήλιο και την θάλασσα.

Για την αξιοποίηση της λαϊκής τέχνης και της υφαντικής με συγκεκριμένα παραδείγματα από την διασυνοριακή λίμνη Σκόδρα της Αλβανίας μίλησε ο **Arian Gjura** από την κοινότητα Guri i Zi. Αναφέρθηκε στην ανάπτυξη της χειροτεχνίας ως βάσης για την προώθηση της συνεργασίας στον τομέα του βιοτουρισμού, τονίζοντας πως από τέτοιες πρακτικές συνεργασίας αναδεικνύονται μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες, όπως η δημιουργία μουσείων λαϊκής τέχνης, τοπικών πανηγυριών, γιορτών, αγορών, και άλλων τουριστικών αξιοθεάτων, καθώς και τοπικά προϊόντα αναγνωρισμένης αξίας που μπορούν να τονώσουν τις οικονομίες στην περιφέρεια.

Σε παρόμοια θέματα αναφέρθηκε και ο κ. **Arjan Meroli**, από την Γενική Γραμματεία Λιμνών Πρέσπας και Οχρίδας της Αλβανίας. Χρησιμοποιώντας παραδείγματα από την λίμνη Οχρίδα, μίλησε για την ανάγκη να προωθηθούν οικονομικά συμφέρουσες λύσεις για την διαχείριση των διασυνοριακών φυσικών πόρων και τυχών προβλημάτων περιβαλλοντικής ρύπανσης. Τέτοιες λύσεις μπορούν να αποτελέσουν όχημα για την βιώσιμη ανάπτυξη των λιμνών, κυρίως όσο αφορά στον βιοτουρισμό. Βασίζονται στον σχηματισμό συμπράξεων ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για τον περιορισμό της μετανάστευσης, καθώς και στην ευρύτερη ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής.

Διασυνοριακό τουριστικό προϊόν Πρέσπας/Κορυτσάς Προώθηση και αγορές – Επιχειρηματίες τουρισμού Πρεσπών

Ο **Τάσος Γούσιος**, Μαθηματικός και Ιδρυτής της Alpha Marketing και Επικοινωνίας, παρουσίασε τις διαστάσεις προώθησης της Πρέσπας ως τουριστικού προορισμού μιλώντας για τους εξής τομείς: έρευνα αγορών και καταναλωτών (πρεσβείες και προξενεία, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, επαγγελματικοί φορείς τουρισμού, τουριστικές επιχειρήσεις), προώθηση τουριστικού προορισμού και κατευθύνσεις προώθησης (επιχειρήσεις, οργανωμένες κοινωνικές ομάδες, συμμετοχή σε εκθέσεις, κλπ.) προώθηση προς πράκτορες, και προώθηση προς το κοινό με την αξιοποίηση των MME, των διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων και των καθοδηγητών κοινής γνώμης.

Ο **Στέφανος Χατζημανώλης**, Διευθυντής του τουριστικού γραφείου SilverStar Holidays έθεσε το ζήτημα του μαζικού τουρισμού, τονίζοντας ότι πρέπει να διεξάγεται στα πλαίσια του ποιοτικού τουρισμού. Διευκρίνισε ότι η τουριστική ταυτότητα κάθε περιοχής έχει μεγάλη σημασία, και μίλησε για την δράση της εταιρείας του και τον ρόλο που έχει διαδραματίσει με διάφορα τουριστικά πακέτα από το 2004 στην σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, καθώς και στην επικείμενη ανάπτυξή τους. Διήλωσε επίσης την στάση και τις βάσεις που διέθετει η κάθε χώρα ξεχωριστά για να υποστηρίξει μια τέτοια κίνηση, και το πώς τελικά αυτή θα έχει άμεσα αποτελέσματα.

Οι εργασίες έκλεισαν με μια εκτενή συζήτηση για την δημιουργία οριζόντιων συμπράξεων για την τουριστική ανάπτυξη και την υπογραφή συμφώνου συνεργασίας Πρέσπας–Κορυτσάς στην οποία συμμετείχαν οι: Καθ. Αγνή Βλαβιανού Αρβανίτη, Entela Pinguli, Βασίλειος Τακτικός, Gabriela Scheiner, Έλενα Ευφραιμιάδου και Ευθύμιος Μπάκας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
<http://www.cbc-biotourism-portal.eu/>

